

Лаптева А. Ю., Червона А. О.

*Харківський національний університет будівництва та архітектури***НАДІЙНІСТЬ БУДІВЕЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ОЦІНКА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «МАКРОКАП ДЕВЕЛОПМЕНТ УКРАЇНА»)**

Вступ. В сучасних умовах нестабільності світової економіки зросли ризики незадовільного виконання контрагентами своїх зобов'язань. Нестабільність в процесах поставки та отримання відповідних послуг призводить до збоїв в роботі підприємств та припинення їх виробничої діяльності. Це в свою чергу знижує конкурентоспроможність підприємства і як наслідок призводить до втрати позицій, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку.

Мета та завдання. Метою статті є визначення поняття «надійність», та оцінка надійності будівельної організації.

Результати дослідження. Надійність відносин «інвестор-організація», «замовник-підрядник», «організація-покупець» стає найважливішим показником партнерської спроможності, що характеризує потенціал ефективної реалізації економічних інтересів учасників господарських зв'язків, забезпечує стабільно позитивну динаміку збуту, своєчасність взаєморозрахунків та дотримання інших показників довірної дисципліни.

Нижче, для того щоб дати визначення надійності контрагентів, розглянуто різні підходи до визначення поняття «надійність» (табл.1).

Таблиця 1- Підходи до визначення поняття «надійність»

Поняття	Автор	Визначення
«Надійність»	Ллойд Д., Ліпов М.	Ймовірність успішної роботи приладу в тому режимі і при тих умовах, які визначає споживач [1].
	Чекардіна Е.Б.	Стан організації, при якому вона, реалізуючи задані функції, здатна своєчасно виконувати взяті на себе зобов'язання, забезпечуючи при цьому досягнення поставлених цілей [2].
	Леонова А.Б.	Ймовірність виконання поставленого завдання протягом певного часу з допустимою точністю, та при збереженні в заданих межах параметрів функціонування працюючої системи [3].
«Надійність»	Ломов Б.Ф.	Надійність є ймовірність того, що система або її елемент будуть виконувати необхідні функції задовільно протягом заданого часу і в заданих умовах [4].
	Матвеев Л.П.	Комплексний результат вдосконалення навичок та здібностей, які забезпечать високу ефективність дій всупереч виникаючим зовнішнім і внутрішнім перешкодам [5].

Дослідження різних категорій даного поняття дозволяє запропонувати наступне визначення «надійності будівельної організації».

Надійність будівельної організації – це комплекс властивостей елементів організації, що забезпечують здатність здійснювати виконання договірних зобов'язань

перед замовниками, а також технічний, економічний та організаційний розвиток самої організації відповідно до її стратегічних цілей та вимог будівельного ринку.

На прикладі ТОВ «Макрокап Девелопмент Україна» проведемо оцінку партнерської надійності компанії за перше півріччя 2013 року (табл. 2).

ТОВ «Макрокап Девелопмент Україна» - одна з перших приватних компаній, що здійснила в Харкові великі інвестиції в будівництво якісно нової сучасної житлової нерухомості. Компанія має гарну репутацію й завоювала довіру й повагу місцевих інвесторів, але ринок будівництва характеризується високою нестабільністю.

Тому для попередження виникнення кризового стану підприємств, неплатоспроможності і фінансового банкрутства, необхідне здійснення оцінки надійності підприємців з відповідною періодичністю.

Таблиця 2 – Результати розрахунку фінансових показників надійності ТОВ «Макрокап Девелопмент Україна»

Показники	1 півріччя 2013р.
1 група:	
1.1. Коефіцієнт освоєння ринку	0,14
1.2. Коефіцієнт прибутковості продаж	0,47
1.3. Коефіцієнт прибутковості поточних виробничих витрат	1,04
1.4. Коефіцієнт беззбитковості	2,4
1.5. коефіцієнт якості	0,85
2 група:	
2.1. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7
2.2. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,87
2.3. Коефіцієнт фінансової незалежності	0,17
2.4. Коефіцієнт ефективності використання активів	0,8
2.5. Коефіцієнт ефективності використання власних коштів (капіталу)	0,15
3 група:	
3.1. Коефіцієнт фондівдачі	0,16
3.2. Коефіцієнт самоокупності	4,6
3.3. Коефіцієнт прибутковості оборотного капіталу	0,10
3.4. Коефіцієнт самофінансування	1,5
3.5. коефіцієнт окупності основного капіталу	0,03

Для проведення оцінки партнерської надійності ТОВ «Макрокап Девелопмент Україна» складається оціночна таблиця (див. табл. 3).

Оцінка здійснюється за трьохбальною шкалою (3-4-5);

- 3- фактичне значення коефіцієнта нижче нормативного;
- 4- фактичне значення коефіцієнта на рівні нормативного;
- 5- фактичне значення коефіцієнта вище нормативного.

Спочатку визначається середній фактичний бал за кожною групою показників, а потім середній загальний бал.

Якщо середній загальний бал складає:

4,5-5,0- це означає високий рівень партнерської надійності з керованим ризиком;

4,0-4,5- це означає достатній рівень надійності з передбачуваним ризиком;

3,5-4,0- це означає низький рівень партнерської надійності з некерованим ризиком;

3,0-3,5- це означає загрозливий рівень надійності з непередбачуваним ризиком.

Може здійснюватися експрес-оцінка конкурентоспроможності і надійності підприємця за одним, двома або трьома показниками з кожної групи.

З приведених вище даних можна зробити висновок, що середній груповий оціночний бал партнерської надійності ТОВ «Макрокап Девелопмент Україна» складає:

Таблиця 3 - Оціночна таблиця ринкової партнерської надійності компанії

Коефіцієнти ринкової стійкості				Коефіцієнти фінансової стабільності				Коефіцієнти фінансового забезпечення			
Структурний коефіцієнт	Оптимальне значення	Фактичне значення	Оціночний бал	Структурний коефіцієнт	Оптимальне значення	Фактичне значення	Оціночний бал	Структурний коефіцієнт	Оптимальне значення	Фактичне значення	Оціночний бал
Освоєння ринку, Кор	0,1	0,14	5	Швидкої ліквідності, Кш л	2,0-2,5	0,7	3	Фондовіддачі, Кф	1,0	0,16	3
Прибутковості продаж, Кпп	0,23	0,47	5	Фінансової стійкості, Кф.н	0,5-0,6	0,87	5	Самоокупності, Ксо	4,3	4,6	5
Прибутковості витрат, Кпв	0,3	1,04	5	Фінансової незалежності, Кф.н	Не> 0,5	0,17	3	Прибутковості сбор. капіталу	0,25	0,10	3
Беззбитковості, Кбз	3,3	2,4	3	Ефективності власних коштів	0,25	0,8	5	Самофінансування, Ксф	6,7	1,5	3
Якості, Кя	0,95	0,85	3	Ефективності активів, Кв.А	0,2	0,15	3	Окупності основного капіталу Ко	0,23	0,03	3
Середній груповий	-	-	4,2	Середній груповий	-	-	3,8	Середній груповий	-	-	3,4
Середній загальний	3,8										

- коефіцієнт ринкової стійкості – 4,2 (трохи вище рівня нормативного);
- коефіцієнт фінансової стабільності - 3,8 (майже на рівні нормативного);
- коефіцієнт фінансового забезпечення – 3,4 (фактичне значення коефіцієнта нижче нормативного).

Середній бал ринкової конкурентоспроможності і партнерської надійності

підрядника оцінений в 3,8 бали, що означає низький рівень партнерської надійності з некерованим ризиком.

Особливе місце в ряді причин зниження партнерської надійності будівельного підприємства варто відвести факторам, так би мовити внутрішнього порядку, тобто тим, які обумовлені порушеннями зобов'язань

учасниками будівельного процесу: невідповідність технології та устаткування виробничому процесу і запланованому результату, неритмічність виробничого процесу, брак, простої, обмеженість ресурсів, відсутність гнучкості в структурі будівельного підприємства.

В даній ситуації повинні здійснюватися переузгодження умов виробничої діяльності між учасниками будівництва, поряд з цим можуть бути запропоновані наступні заходи:

- введення в будівельний процес необхідних учасників, і заміна тих, хто намагається в однобічному порядку максимізувати власний ефект;

- інформування всіх учасників (в першу чергу інвесторів та замовників) про погрозу порушень договору;

- примус учасника-порушника до компенсації понесених партнерами витрат;

- проведення «мозкового штурму» чи «колективної генерації ідей».

У випадку, якщо інтереси кожного суб'єкта враховуються і це підтверджується переузгодженням договірних відносин, можна говорити, що партнерська надійність будівельного підприємства підвищена, якщо ж цього не відбулося, можна припустити посилення негативних тенденцій, що сприяють переходу будівельного підприємства до загрозливого рівня надійності.

Висновки. Подальші дослідження будуть спрямовані на вдосконалення методики оцінки надійності будівельної організації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ллойд Давид К., Липов М. - Надёжность. Организация исследования, методы, математический аппарат. Учебное пособие.- М.: Высшая школа, 2003 – 447 с.
2. Чекардина Е.Б. К вопросу надежности организации // Вестник Тюменского Государственного университета. – 2006. - №3. – С. 232-237.
3. Леонова А.Б. Психодиагностика функциональных состояний человека. Изд. МГУ 1984. 7 с.
4. Ломов Б.Ф. Проблемы деятельности в психологии// Психологический журнал. 1981. — Т.2.,-№5., с. 3-22.
5. Матвеев Л. П. Основы спортивной тренировки / Л. П. Матвеев. — М.: Физкультура и спорт, 1977. 280 с.
6. Дикман Л. Г. Организация и планирование строительного производства: Учебное пособие.- М.: Высшая школа, 1988.- 559 с.
7. Тугай А.М. та ін. Економіка будівельної організації: Навч. посібник для вузів / Тугай А.М., Шилов Е.Й., Гойко А.Ф. – К.: Міленіум, 2002. – 224 с.
8. Степанов И. С. Экономика строительства: Учебное пособие.- М.: Высшая школа, 2007 – 620 с.
9. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства; Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2003. – 278 с.

УДК 519.6

Аболхасанзад Алиреза

Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А.Н. Бекетова

ОСОБЕННОСТИ НЕЛИНЕЙНО-ДИНАМИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ ПРИ ЭКСПЛУАТАЦИИ СКВАЖИН НА МЕСТОРОЖДЕНИЯХ НЕФТИ

Актуальность данной темы обусловлена тем, что на протяжении последних десятилетий одной из актуальных проблем нефтяной промышленности является совершенствование методов контроля и

регулирования разработки нефтяных месторождений, направленных на создание новых технологий «интеллектуального месторождения». По динамике дебита скважины можно судить о работе всей системы пласт-скважина-насос. Понятие